

Jubileum doc. RNDr. Petra Wagnera, CSc.

V auguste inulého roku sa dožil významného okrúhleho životného jubilea jeden z popredných predstaviteľov slovenskej inžinierskej geológie doc. RNDr. Peter Wagner, CSc.

Je to vhodná príležitosť pripomenúť si jeho doterajší prínos k rozvoju inžinierskej geológie a stručne zhodnotiť jeho plodnú vedeckovýskumnú, odbornú, pedagogickú, ale aj organizačnú činnosť.

Peter Wagner sa narodil 16. augusta 1947 v Trenčíne. Po skončení základnej školy a maturite na Strednej všeobecnovzdelávacej škole v Trenčíne bol prijatý v roku 1965 na Prírodovedeckú fakultu Univerzity Komenského v Bratislave, kde v roku 1970 s vyznamenaním ukončil štúdium inžinierskej geológie a hydrogeológie. V tom istom roku nastúpil na internú vedeckú aspirantúru na Geologickej fakulte Moskovskej štátnej univerzity. Pod vedením profesora G. S. Zolotarjeva sa venoval riešeniu problematiky svahových deformácií od zberu údajov v teréne cez zisťovanie vlastností hornín v laboratóriu až po modelovanie stability svahov. V roku 1973 po úspešnej obhajobe dizertačnej práce nastúpil na Katedru inžinierskej geológie a hydrogeológie Prírodovedeckej fakulty UK (PriF UK) v Bratislave ako vedecký asistent. V roku 1987 sa habilitoval na docenta inžinierskej geológie.

V prvých rokoch svojej odbornej praxe sa venoval aplikácii fyzikálneho modelovania v inžinierskej geológii a inžinierskogeologickému mapovaniu. Neskôr sa zamerával na hodnotenie vlastností a fyzického stavu horninových masívov najmä v rámci projekčnej prípravy prečerpávacích vodných elektrární (PVE) na Slovensku. Pri riešení tejto problematiky sa stal aj zodpovedným riešiteľom úlohy štátneho plánu technického rozvoja *Hodnotenie a výber stavenísk PVE*. Získané poznatky využil pri príprave PVE Ipel' a ďalších náročných stavieb, ako bola nová odvodňovacia štôlna Voznica, prieskumná štôlna pre tunel Branisko, stabilizácia skalného svahu vo Vyhniach a ďalšie. Svoje skúsenosti súborne zhrnul v dvoch metodických príručkách pre prax, vydaných spoločnosťou IGHP Žilina. Venoval sa aj moderným metódam zisťovania vlastností hornín ako stavebného materiálu, čo aplikoval napríklad pri prieskume pre vodné dielo Turček, pri hodnotení rúbainy z prieskumných štôlní pre tunely Ovčiarско, Višňové a ďalšie. Do roku 2006 pôsobil aj v technickej komisii Kameň a kamenivo pri Slovenskom ústave technickej norma-

lizácie. Spolupracoval aj na projekte *Inžinierskogeologický atlas hornín SR*, riešenom na Katedre inžinierskej geológie PriF UK v Bratislave.

Rozsiahla bola aj jubilatova pedagogická činnosť. Prednášal profilujúce predmety, ako sú metódy inžinierskogeologického výskumu, inžinierska geológia v stavebníctve a iné, a viedol z nich cvičenia, zúčast-

ňoval sa na terénnych cvičeniach a viedol kurz inžinierskogeologického mapovania. Vychoval 5 doktorandov a 25 diplomantov. Aj po príchode do Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra (ŠGÚDŠ) pokračoval v pedagogickej činnosti na svojom pôvodnom pracovisku na PriF UK ako člen štátnicových komisií, člen odborových komisií pre inžiniersku geológiu a hydrogeológiu (PhD.) a výberovými prednáškami.

Od roku 1995 začal pracovať na čiastočný úväzok na oddelení inžinierskej geológie vtedajšieho Geologického ústavu Dionýza Štúra a 1. marca 2002 nastúpil na plný úväzok. V ŠGÚDŠ pracoval až do 30. marca 2011, pričom ako zodpovedný riešiteľ podsystemu *Zosuvy a iné svahové deformácie* podstatne prispel k rozvoju monitorovacích metodík v rámci *Čiastkového monitorovacieho systému geologických faktorov životného prostredia*. Presadil prechod na inštaláciu systémov včasného varovania na zosuvoch a implementáciu nových metód inžinierskogeologického prieskumu pri monitorovaní stability svahov (metódy digitálnej fotogrametrie, merania pohybovej aktivity pomocou kontinuálnych hladinomerov a stacionárnych inklinometrov a pod.).

Vedecká a odborná činnosť jubilanta je známa doma i v zahraničí. Bol aktívnym účastníkom zahraničných konferencií (Moskva, Turín, Atény, Salt Lake City a ďalšie) aj generálnym reportérom na viacerých celoštátnych podujatiach inžinierskej geológie (napr. v Brne *Inžinierska geológia v energetickej výstavbe*, v Bratislave *Geológia a životné prostredie* a iné). Bol spoluredaktorom zborníkov z medzinárodných konferencií o zosuvoch v Bratislave a v Prahe (*Landslides*, Balkema 1993, 2002) a zborníkov z konferencií *Geológia a životné prostredie* (Bratislava 1998, 2001, 2006). Rozsiahlu publikačnú činnosť predstavujú 2 monografie, 5 univerzitných skrípt a viac ako 100 publikácií v časopisoch a zborníkoch, z toho 25 v zahraničných, pričom v publikačnej aktivite nepoľavil ani v dôchodkovom veku. Bol riešiteľom a spoluriešiteľom viacerých výskumných a prieskumných úloh, ako aj auto-

rom početných odborných a expertných posudkov.

Významný prínos jubilanta je aj vo vedeckej a odbornej organizačnej činnosti. Bol redaktorom časopisu *Acta Geologica Universitatis Comenianae*, je členom Slovenskej geologickej spoločnosti, v ktorej bol niekoľko rokov aj členom výboru, a je členom Medzinárodnej asociácie pre inžiniersku geológiu a životné prostredie, v ktorej bol dva roky tajomníkom slovenskej národnej skupiny. V Slovenskej asociácii inžinierskych geológov bol v rokoch 1993 až 2001 tajomníkom výboru a v rokoch 2001 až 2007 jeho predsedom. V tejto funkcii sa prejavil ako neúnavný organizátor odborných podujatí, ako sú konferencie a exkurzie, v rámci ktorých zabezpečoval aj kultúrnu zložku so svojou neodmysliteľnou gitarou a pesničkami. Veľké úsilie venoval zabezpečeniu legislatívnej činnosti pri príprave geologického zákona a stavebného zákona. V rokoch 2002 až 2007 bol tajomníkom vedeckej rady ŠGÚDŠ.

Milý Peter, pri Tvojom životnom jubileu Ti v mene oddelenia inžinierskej geológie ŠGÚDŠ, v mene celej geologickej obce, priateľov, ako aj vo svojom mene želim všetko najlepšie, najmä pevné zdravie a spokojnosť a do ďalších rokov života veľa elánu a tvorivej invencie.

Pavel Liščák

Zoznam najvýznamnejších prác jubilanta

- Adamcová, R. a **Wagner, P.**, 1985: Rozhodovacia analýza pri výbere najvhodnejšej alternatívy usporiadania objektov PVE Malá Vieska. *Miner. Slov.*, 17, 535 – 548.
- Durmeková, T., **Wagner, P.** a Frankovská, J., 2013: Vlastnosti hornín a ich stanovenie v laboratóriu. I. Skalné horniny. *Bratislava, Vyd. UK*, 173 s., ISBN 978-80-223-3330-6.
- Grünner, K., Durmeková, T. a **Wagner, P.**, 2003: Exploitation possibilities of the tunnel's muck as a construction material. *Slovak J. Civil Engineer.*, XI, 1, 11 – 25.
- Holzer, R., **Wagner, P.** a Liščák, P., 1990: Engineering geological factors limiting the hydrotechnical use of the upper part Hornad river. *Acta geol. geogr. Univ. Comen., Geol.*, 45, 265 – 276.
- Holzer, R., Laho, M., **Wagner, P.** a Bednarik, M., 2009: Inžinierskogeologický atlas hornín Slovenska. *Bratislava, Št. Geol. Úst. D. Štúra*, 532 s., ISBN 978-80-89343-29-4.
- Jelínek, R. a **Wagner, P.**, 2007: Landslide hazard zonation by deterministic analysis (Veľká Čausa landslide area, Slovakia). *Landslides*, 4, 4, 339 – 350.
- Iglárová, E., **Wagner, P.** a Bartoš, P., 2005: Metódy monitoringu stabilného stavu skalného zárezu na príklade lokality Demjata. *Miner. Slov.*, 37, 413 – 415.
- Kuvik, M. a **Wagner, P.**, 2000: Hodnotenie kvality horninového prostredia pre účely výstavby podzemných diel a vzťahy medzi klasifikačnými systémami. *Tunel*, 9, 1, 16 – 20.
- Matejček, A., Ondrášik, R. a **Wagner, P.**, 1990: Granites, their heterogeneity and site investigation in the West Carpathians. *Proceedings 6th International Congress of IAEG. Amsterdam, IAEG*, 1 957 – 1 962.
- Matejček, A., **Wagner, P.**, Sabela, P. a Szabo, Š., 1994: Geotechnical zoning of crystalline rock mass. *Proceedings of Int. Conf. Geomechanics*, 93, Hradec u Opavy, Balkema, Rotterdam, 111 – 115.
- Matejček, A., Ondrášik, R., **Wagner, P.** a Pargač, K., 1996: Inžinierskogeologické problémy výstavby prečerpávacej vodnej elektrárne Ipel'. *Inžinierske stavby*, 44, 9 – 10, 462 – 467.
- Matula, M., Ondrášik, R., Holzer, R., **Wagner, P.**, Hrašna, M. a Letko, V., 1983: Metódy inžinierskogeologického výskumu. *Bratislava, Vyd. Univerzity Komenského*, 1. vyd., 224 s.
- Matula, M., Ondrášik, R., **Wagner, P.** a Matejček, A., 1986: Pumped-storage schemes in tectonically deteriorated rock masses. *Proceedings 5th International Congress of IAEG, Buenos Aires*, 199 – 205.
- Matula, M., Holzer, R., Hrašna, M., Hyánková, A., Letko, V., Ondrášik, R., Vlčko, J. a **Wagner, P.**, 1989: Atlas inžinierskogeologických máp SSR 1 : 200 000. 1. vyd. *Bratislava, Katedra inžinierskej geológie PriF UK*.
- Ondrášik, R., Holzer, R., **Wagner, P.** a Ingr, M., 1983: Inžinierskogeologické hodnotenie diskontinuit horninových masívov. *Metodická príručka. Žilina, IGHP*, 71 s.
- Ondrášik, R. a **Wagner, P.**, 1985: Praktikum inžinierskej geológie. 1. vyd. *Bratislava, Vyd. Univerzity Komenského*, 200 s.
- Ondrejka, P. a **Wagner, P.**, 2012: Monitorovanie zosuvov a iných svahových deformácií v období rokov 2002 až 2009. *Miner. Slov.*, 44, 4, 331 – 350.
- Ondrejka, P., **Wagner, P.**, Petro, L., Žilka, A., Balík, D., Iglárová, E. a Fraštia, M., 2014: Main results of the slope deformations monitoring. *Slovak Geol. Mag.*, 1/2014, 89 – 114.
- Petro, L., Frankovská, J., Matys, M., **Wagner, P.**, Bednarik, M., Grünner, K., Holzer, R., Hrašna, M., Hulla, J., Jánová, V., Kováčik, M., Kováčiková, M., Liščák, P., Modlitba, I., Ondrášik, M., Ondrášik, R., Pauditš, P., Slivovský, M. a Vlčko, J., 2008: Inžinierskogeologický a geotechnický terminologický slovník. *Bratislava, Št. Geol. Úst. D. Štúra*, 465 s., ISBN 978-80-88974-99-4.
- Vlčko, J., **Wagner, P.** a Rychlíková, Z., 1980: Spôsob hodnotenia stability svahov väčších regionálnych územných celkov. *Miner. Slov.*, 12, 3, 275 – 284.
- Vlčko, J. a **Wagner, P.**, 1998: Inžinierskogeologické príčiny porušenia kláštora Skalka. *Miner. Slov.*, 30, 5, 387 – 394.
- Wagner, P.**, 1976: Problémy štúdia stability svahov metódami modelovania (na príklade svahov rieky Dnester). *Acta geol. geogr. Univ. Comen., Geol.*, 29, 79 – 98.
- Wagner, P.**, Matula, M. a Ondrášik, R., 1985: Metodika inžinierskogeologického prieskumu pre výstavbu PVE. *Metodická príručka. Žilina, IGHP*, 54 s.
- Wagner, P.**, 1988: Nerovnorodosť a anizotropia. Moderné metódy hodnotenia horninového a životného prostredia, 1. diel. *Bratislava, Vyd. Univerzity Komenského*, 157 – 167.
- Wagner, P.**, 1994: Engineering Geological Assessment of Rock Mass Quality Based on the Study of Discontinuities. *Acta geol. Univ. Comen.*, 50, 11 – 19.
- Wagner, P.**, Vybíral, V., Andor, L. a Szabo, Š., 1997: Monitoring of landslides in Slovakia. *Proceedings Int. Symposium on Engineering Geology and the Environment, Athens. Balkema, Rotterdam/Brookfield*, 1 131 – 1 136.
- Wagner, P.**, Iglárová, E. a Petro, L., 2000: Methodology and some results of slope movement monitoring in Slovakia. *Miner. Slov.*, 32, 359 – 367.
- Wagner, P.** a Pauditš, P., 2002: Complete evaluation of landslide activity. *Geol. Carpath.*, 53, spec. Iss., 6 s.
- Wagner, P.**, Ondrejka, P., Iglárová, E. a Fraštia, M., 2010: Aktuálne trendy v monitorovaní svahových pohybov. *Miner. Slov.*, 42, 2, 229 – 240.
- Wagner, P.**, Ondrejka, P., Balík, D. a Žilka, A., 2012: Hodnotenie výsledkov monitorovacích meraní na zosuvoch. *Miner. Slov.*, 44, 2, 141 – 148.
- Wagner, P.**, Ondrejka, P., Ondrášiková, B. a Liščák, P., 2014: Niektoré problémy tvorby systémov včasného varovania na zosuvoch. *Acta Geol. Slov.*, 6, 1, 85 – 96.
- Zolotarev, G. S., Uchov, S. B., Kozlovskij, L. L., **Wagner, P.**, Root, P. E. a Semjonov, V. V., 1973: Opyt ocenki ustojčivosti

sklonov složného geologického strojenia metodom konečných elementov i experimentami na modeljach. *Vyd. Moskovskej univerzity*, 277 s.

Rezortné ocenenia jubilanta

- Prémia SLF za vedeckú a odbornú literatúru za rok 2008 v kategórii slovníková a encyklopedická literatúra za dielo L. Petro et al.: *Inžinierskogeologický a geotechnický terminologický slovník*. Dátum udeľenia: 17. septembra 2009.
- Cena Slovenskej geologickej spoločnosti za najvýznamnejšiu geologickú prácu za roky 2007 – 2008 v kategórii V – *Práce z oblasti aplikovaného výskumu* za dielo L. Petro et al.: *Inžinierskogeologický a geotechnický terminologický slovník*.
- Čestné uznanie ministra životného prostredia za rozvoj slovenskej geológie, 2009.
- Medaila Jána Slávika SGS za prínos do poznania v odbore inžinierskej geológie a za nové prístupy v riešení problémov ochrany životného prostredia. Dátum udeľenia: 30. septembra 2009.
- Prémia SLF za vedeckú a odbornú literatúru za rok 2009 v kategórii *Prírodné a technické vedy* za dielo R. Holzer et al.: *Inžinierskogeologický atlas hornín Slovenska*. Dátum udelenia: 28. septembra 2010.